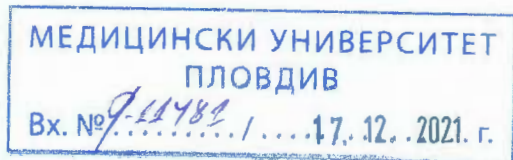

До
Председателя на научно жури,
определено със Заповед № Р -1882/22.10.2021г.
на Ректора на Медицински университет – Пловдив
бул. „В. Априлов“ № 15А
4002 Пловдив

На Ваш Протокол №1/ от 03.11.2021г.

(дата на I^{мо} заседание)

Приложено представям: Рецензия

по конкурс за заемане на академична длъжност „ДОЦЕНТ“
в област на висше образование 7. **Здравеопазване и спорт;**
професионално направление 7.1. **Медицина;**
по научна специалност **Психиатрия**
обявен за нуждите на МУ-Пловдив, Катедра Психиатрия и медицинска психология за
преподаването на български и английски език на дисциплината Психиатрия,
в ДВ, бр.63 от 30.07.2021г.

Рецензент: проф. Иванка Бончева Паунова, д.пс.

Научна специалност/-и: клинична и медицинска психология

Институция: МУ-Варна, Катедра по психиатрия и медицинска психология, пенсионер от
2019г.

Адрес и контакти:

Пощенски адрес: 9002 Варна, ул. „Полк. Свещаров“ 5А

Електронен адрес: ibontcheva@yahoo.com

Телефони: 0887722581

Кандидат:

гл. ас. д-р Златослав Петров Арабаджиев, д.м.

I. Кратки биографични данни и кариерен профил на кандидата

Д-р Златослав Арабаджиев е магистър лекар. Той е завършил Медицински Университет – Пловдив, специалност Медицина през 2005 година. Професионалният си път като лекар д-р Арабаджиев стартира в ЦСМП – гр. Пазарджик като работи там за периода 2007-2017г.. Междувременно записва и през 2008г. завършва магистратура в ПУ „Паисий Хилендарски“ специалност „Приложна психология“. В този период започва специализация по психиатрия към МУ – Пловдив в клиничната база на УМБАЛ „Св. Георги“ ЕАД – Пловдив, Клиника по психиатрия. От 2014 г. е с призната специалност Психиатрия. До момента работи като психиатър към Клиника по психиатрия на УМБАЛ „Св. Георги“ ЕАД гр. Пловдив (назначен 2013г.) и в Медицински Център „Димед“ (от 2014г.). От 2017г. е асистент, а от 2018г. до момента главен административен асистент към Катедрата по психиатрия и медицинска психология на МУ-Пловдив.

През 2015г. придобива ОНС „Доктор“ след защита на дисертационен труд на тема „Качество на живот при пациенти с шизофрения и БАР с дебют преди 18 годишна възраст и на техните близки“.

През всичките години работа като лекар в полето на спешната медицина, като специалист психиатър и като преподавател д-р Арабаджиев продължава квалификацията си с участия в множество обучения при водещи специалисти от България и света в полето на невронауките, психодиагностиката и психотерапията. В документацията по настоящия конкурс са включени дипломи и сертификати от 33 на брой допълнителни обучения. Впечатлява интересът на кандидата към обучения с подчертан практически превес: „Работа по случаи на сексуално насилие при деца“ и „Работа с трудни клиенти и клиенти със специфична проблематика“ - фондация и учебен център „Анимус“ ; „Скринингови методи за оценка на когниция“, „Психодиагностика на когнитивни функции“, „Работа с метафорични асоциативни карти и ТАТ“ и др. В периода 2018-2019г. кандидатът е провел обучение за „Концептуализация на случаи“ и „Мотивационно интервюиране“ при представителя на школата на Alfred Adler, световно известния проф. Jon Sperry от университета Лин, Флорида, САЩ.

Като преподавател води практически упражнения по психиатрия и медицинска психология на български и англоезични студенти по медицина и дентална медицина. Взема активно участие в програмите за обучение на СДО и при общопрактикуващите лекари. В периода 2014-2019 г. води ежеседмичен кръжок по психиатрия на студенти от

различни специалности. Ежегодно участва като лектор на студентските „Дни по психично здраве“.

Д-р Арабаджиев показва подчертан интерес към психотерапията. Посредством обучителни семинари и тренинги трупа знания и практически умения за специализиран психологичен психотерапевтичен подход към деца и възрастни. От предоставената документация е видно, че има над 900 обучителни часа в областта: хипноза и хипнотерапия, метод на когнитивно-поведенческата и метод на позитивната и транскултурална психотерапия. Броят обучителни часове и тренинги само до тук отговаря на норматива на Европейската Асоциация по Психотерапия (ЕАР) за придобиване на европейски сертификат като психотерапевт, към който видимо д-р Арабаджиев се стреми.

Наред с практическата си дейност като психиатър-клиницист и преподавател-асистент, като специалист, който непрекъснато усъвършенства квалификацията си в областта на психиатрията, психологията и психотерапията, д-р Арабаджиев разгръща научния си потенциал с научни проучвания и участия в научни форуми.

Кандидатът е член на Български лекарски съюз (БЛС), Българската психиатрична Асоциация (БПА), на Дружеството по позитивна психотерапия в България (ДППБ) и на Световната Асоциация по позитивна и транскултурална психотерапия (WAPP).

Д-р Арабаджиев владее отлично английски език и има добри компютърни познания.

Обща оценка: Д-р Златослав Арабаджиев започва кариерното си развитие в ЦСМП – гр. Пазарджик, където придобива задълбочени познания и клиничен опит в полето на спешната медицина. Като специалист по психиатрия работи и до момента в клиничната база на Университетската болница УМБАЛ „Св. Георги“ ЕАД – Пловдив, Клиника по психиатрия и като главен административен асистент към Катедрата по психиатрия и медицинска психология – гр. Пловдив. През цялото си кариерно развитие д-р Арабаджиев е участвал в множество обучения при водещи специалисти от България и света в полето на невронауките, психодиагностиката и психотерапията. Неговите разнообразни и последователни интереси водят до израстването му като висококвалифициран психиатър – диагностик, клиницист и психотерапевт и като изследовател с подчертан интерес в био-психо-социалното единство на психичното здраве.

II. Общо описание на представените материали по конкурса

Представени са всички изискуеми административни документи, копия на научни публикации, вкл. монография, дисертационен труд, справки за научните приноси, цитирания и минималните наукометрични изисквания, както и документите по научно-преподавателската дейност. Всички предоставени материали отговарят на изискванията по процедура за избор на АД „Доцент“ съгласно ЗРАСРБ и Правилника за приложението му на МУ-Пловдив.

III. Оценка на научните трудове на кандидата за цялостното академично развитие

- Обща характеристика на научната продукция и публикационна активност

Кандидатът по настоящия конкурс представя 28 научни труда:

- Дисертационен труд – 1 бр.
- Монография – 2 бр.; 1 хабилитационен труд на тема „Травми, кризи и кризисни интервенции“, в съавторство, с общ обем от 228 стр. и 1 колективна монография „Работа с ученици с хиперактивност и дефицит на внимание“.
- Публикации и доклади в научни издания – 21 бр.

От тях:

7 са пълнотекстови публикации в чуждестранни списания с импакт фактор (основно между 3 и 7, максимален ИФ 7.577),

6 в български реферирани списания без импакт фактор,

3 - в чуждестранни нереферирани списания без импакт фактор.

5 в национални списания и научни сборници.

- Учебници и учебни помагала – 4 бр.

Учебниците са в съавторство: *Психиатрия* за студенти по медицина - на български и на английски език; *Медицинска психология* за студенти по медицина - на български и на английски език. За времето на онлайн-обучението кандидатът е дал своя принос в колективната разработка на поредица тестове и учебни материали.

Кандидатът е първи автор в 9 от всички публикации. Представени са собствени оригинални проучвания в 8 от статиите, а 13 от тях имат обзорен характер. В част от публикациите кандидатът е съавтор с изследователи от чужбина.

Научните трудове на д-р Арабаджиев имат 94 позитивни цитирания. Предоставени са доказателства за участието на кандидата в 1 национален и образователен проект „Млади учени и постдокторанти“, 2019г..

- **активност – разпространение и приложение на научно-практическите постижения на кандидата сред научната общност**

Научните интереси на кандидата отразяват гранични области на клиничната психиатрия, приложната психология и психотерапията. В публикациите са представени международни и транскултурални проучвания. Големият брой цитирания (94) са израз на значимостта и сравнимостта на научната продукция на д-р Арабаджиев в национален и международен аспект. Публикациите и участията в национални и международни научни форуми с научни доклади и презентации са отражение в по-голямата си част на умението на кандидата за екипна работа с колеги и студенти, вкл. и в международен план. Сред психиатричните и психологични среди д-р Арабаджиев е познат с подчертания си интерес в комплексния биологично-психологичен прочит на психопатологията и разнообразните методи за въздействие.

Научната продукция и публикационна активност на д-р Арабаджиев е групирана в следните направления:

✓ *Изследване на пътищата на взаимодействие между средата и психопатологията*

Проучено е въздействието на зелените и сини пространства в жилищните райони върху психичното благополучие на живеещите там в контекста на холистичния подход и био-психо-социалния модел за етиопатогенезата на психичните разстройства. Търсени са възможности за превенция и профилактика на психичните разстройства от невротичния и афективен кръг. В една друга поредица от публикации е проучена превантивната роля на зелените пространства спрямо вредни за психо-физическото функциониране на индивида фактори като шум и замърсяване. Търсени са неконвенционални методи за въздействие върху генезата, хода и изхода от психичните страдания

Авторът представя тези проучвания като първи по рода си в България.

✓ *Обзорни разработки по киберпсихология*

Проучените научни материали от една нова психологична модалност – психология на виртуалното пространство са преосмислени от кандидата, специалист по психично здраве, в контекста на поведенческите зависимости. Разгледани са съвременни аспекти на феномени като дезинхибиция на поведението в киберпространството, сексуално поведение в киберпространството и др. Изведена е хипотеза за формирането на Аз-

образа и дисоциативния конфликт. Въведен е терминът „третият родител“ – смарт-устройствата и влиянието им в отглеждане на децата.

✓ *Проучвания свързани с реакциите при фрустрация*

В теоретичен план са разгледани нормативните кризи в живота на индивида в контекста на реактивното поведение по време на пубертета в ситуации на фрустрация. Научно-практически принос на автора е проученото взаимодействие между стил на родителско поведение и фрустрационна реакция на тийнейджъра. Изведените емоционални, когнитивни и поведенчески особености в двете възрастови групи са обвързани с психотерапевтичен инструмент за нормализиране на базата на научното разбиране на понятието емпатия.

- **Участие в изпълнение и ръководство на проекти**

Кандидатът има участие в 1 национален научен проект – Национална програма „Млади учени и постдокторанти“, 2019г.

- **Научно-творчески постижения (научен авторитет)**

Високият индекс на цитиранията (общо цитирания от 2016 г. до сега - 177; Индекс на Хирш 5 и i10 - index 4) е свидетелство за заслужено признание на научните постижения на кандидата. За това говори и фактът, че през 2021г. той е поканен за рецензент на статии на списанието „The Global Psychotherapist“ - списание за позитивна психотерапия на Световната Асоциация по Позитивна и транскултурална психотерапия и на списание „Frontiers“. Кандидатът е изготвил 3 рецензии за списание “The Global Psychotherapist“ и 1 рецензия за списание „Frontiers“.

- **Оценка на монографичния труд и/или на равностойно представени публикации**

Монографичният труд на кандидата „Травми, кризи и кризисни интервенции“ е придружен от разделителен протокол за неделимо съавторство съгласно правилата за писане на колективна монография от двама автори: д-р. Златослав Арабаджиев, дм и Стефанка Томчева, дпс,

Той носи изключително актуално съдържание поради факта, че цялото човечество живее през последните 2 години с отпечатъка на едно сериозно психотравмено събитие - пандемията от Covid19. В началото на книгата авторът внася определения на понятието психотравма – като събитие и като преживяване, следвайки значими изследователи на темата в областта на психиатрията, психологията и социалното дело. Цитирани са проучвания и практически разработки на съвременни автори и на учени, признати за

класици като G. Caplan, A. E. Cohen, E. Lindemann, N. E. Miller, S. Rosenzweig. Библиографията съдържа позовавания на 84 източника на кирилица (български и руски автори) и 66 – на латиница. Постепенно се преминава от по-общите постановки към систематизирането и диференцирането на понятията психологична травма и криза, като предпоставка за разгръщане на психопатологични проявления (симптоматика). Отново в по-общ план са разгледани видовете психотравма (събития), като постепенно авторът преминава към по-същественото – начина, по който индивидът преживява психотравменото събитие. Тук монографията проследява психодинамиката - връзката между събитията във времето, начина на преживяване на случващото се в същото това време и неговите психични последици. Субективният прочит на индивида (преживяването във и след събитието) зависи от своя страна както от възрастовите особености, от натрупания житейски опит, така и от психологическите дадености на индивида (способности, стратегии за справяне, стабилизирани психологични опити на емоционално и рационално ниво). Д-р Зл. Арабаджиев като специалист в областта на психиатрията, психологията и психотерапията, се е опитал да предложи на читателя своето виждане на това триединство – физическо, психическо и социално (съгласно определението на СЗО за здраве) като проследява нормалпсихологичното и психопатологичното (болестно) реагиране в ситуации на кризи и психотравми. Обърнато е необходимото внимание на душевното състояние на индивида, на разнообразието на неговите мисли и чувства, специфични през отделните етапи. В детайли са описани относително краткотрайните последици от психотравмата, проявени чрез психична и психо-вегетативна симптоматика. Подробно са разработени по-сериозните последици. Едните, които са резултат от психотравмени събития и преживявания още от ранно детство и са в основата на дълбинната (изтласкана в несъзнаваното) психологична проблематика („развитийна“ травма) и другите – видоизменящи психологичната характеристика на индивида в зряла възраст (разновидностите на „комплексната“ травма).

С право авторът е отделил подобаващо място (самостоятелна глава от книгата) на специфично формираната психична идентичност в резултат на преминаване през поредица от жизнено значими събития (макро- и микротравми), преживявани като психотравма. Разделът, посветен на кризите, отразява последователно трите значими области – възрастови, личностни и ситуативни кризи. Акцент е поставен на по-подробното разгръщане на спецификите на ранното и същинското юношество. Безспорно това като период, в който се оформя личностната структура на индивида е

най-определящ за начина, по който човек преминава в живота си през поредицата от психотравмени събития и житейски кризи. Той обуславя както личностните характеристики (стабилизиран психологичен опит), така и ценностната система на индивида и неговото адаптивно или проблемно социално функциониране. В следващите глави на монографията авторът разглежда специфични феномени на преминаване през една криза - от нормал-психологичното преживяване, чийто естествен завършек е адаптацията до разновидностите на психопатологичното/болестното. Последният, трети дял на книгата е отражение на дял от психотерапията като практика – кризисната интервенция. Проследени са същността и особеностите на кризисната интервенция, етапите на терапевтичен подход, моделите за интервенция и необходимите способности на специалиста. В последната глава са изведени протоколи на най-честите ситуации, налагащи провеждане на кризисна интервенция. Те са кратки и ясно структурирани в съдържание и последователност на стъпките и могат да служат като работна постановка на преобладаващата кризисна интервенция.

Прочитът на монографията оставя впечатлението, че се чете кратък наръчник по темите Психотравма, Кризи, Кризисни интервенции. Езикът е ясен, лесно разбираем и в същото време научно издържан. Това провокира четящия към задълбочени размисли в осмисляне на написаното и поражда потребността от търсене на допълнителна информация. Наличното, в своята яснота и краткост на изложение, носи още един плюс. Така поднесеното научно съдържание е добър терен за асоциативни препратки към собствения жизнен път и вътрешен свят на всеки читател.

- Отражение (цитиране) на публикациите в националната и чуждестранна литература (публикационен имидж)

Научните публикации на д-р Арабаджиев са отразени в общо 94 позитивни цитирания. Индексът на Хирш на кандидата, съгласно проверка в базата Google Scholar е 5. Това дава заслужено висока международна оценка на публикационната активност на кандидата.

IV. Оценка на Учебно-методическа и преподавателска дейност, вкл. научно ръководство на студенти, специализанти и докторанти

Като асистент към Катедрата Психиатрия и медицинска психология на МУ-Пловдив от 2016 г. до сега кандидатът води практическото обучение по психиатрия на студентите по медицина и дентална медицина, вкл. на англоезичните студенти. В периода 2018 - 2021г. преподава психиатрия (лекции и практически упражнения) на специалност “Рехабилитатор” към Медицински Колеж - Пловдив. През всичките години има активно

участие в обученията по програма „Erasmus” и в учебните програми за обучение на общопрактикуващите лекари. От 2020 г. д-р Арабаджиев е ръководител на три програми за СДО с продължителност от по 2 семестъра всяка: „Психология и психотерапия на кризите“, „Сексология“ и „Интегративна психотерапия“ и на два едномесечни курса: „Медицинска психология“ и „Обща и клинична психопатология“. Основен приложно-практически принос на кандидата е работата му със студенти. В периода 2014-2019 г. води ежеседмичен кръжок по психиатрия на студенти от различни специалности. Ежегодно участва като лектор на студентските „Дни по психично здраве“.

Академичната справка показва, че учебната натовареност на кандидата за последните 3 академични години надвишава приетия за клиничните специалности норматив. Тя е средно над 150% преподавателска заетост с лекции и упражнения по психиатрия и медицинска психология.

- Критични бележки и препоръки

Представената за процедурата документация ме кара да видя едно успешно професионално и кариерно развитие на кандидата. В този смисъл аз нямам критични бележки, а по-скоро препоръки.

Заслужава си натрупаният научно-практически опит на д-р Арабаджиев по отношение на прилагането на био-психо-социалното единство в генезата, психодинамиката и терапията, най-вече психотерапията на невротичните и афективни разстройства да се превърне в практическо помагало, учебник, пък защо не и монография в помощ на квалифицираните и сертифицирани като психотерапевти лекари и психолози.

Мисля, че д-р Арабаджиев има всички качества да бъде не само успешен съавтор, макар и водещ, но и да презентира себе си повече като самостоятелен учен.

V. Обща оценка за съответствието на кандидата спрямо минималните кандидатски изисквания по чл. 26 , ал. 2 и 3, съответно на изискванията по чл. 26, ал. 5 от ЗРАСРБ и специфичните за МУ-Пловдив изисквания по направление и за звена с/без клинична дейност, определени в Правилника за академичното развитие в МУ-Пловдив

Приложената таблица показва, че кандидатът е покрил и препокрил минималните наукометрични изисквания, особено в групи Г, Д и Ж.

Група показатели	Минимални изисквания	Реални показатели на кандидата
Група А	50	50
Група В	100	100
Група Г	200	385.5
Група Д	100	1410
Група Е	60	66
Група Ж	300	587,5
Общ сбор	810	2599

Заклучение

Кандидатът гл. ас. д-р Златослав Арабаджиев отговаря на задължителните и специфични условия и наукометрични критерии за академичната длъжност „Доцент“ заложиени в ЗРАСРБ и в Правилника за приложението му на МУ-Пловдив.

Представеното в настоящата рецензия ми позволява да дам висока оценка на кариерното развитие на кандидата, на неговото професионално развитие като психиатър с богати психологични знания и психотерапевтична подготовка, на научно-изследователската и учебно-преподавателска му активност. Гласувам положително за удостояването на д-р Златослав Арабаджиев с АД „Доцент“ по научната специалност „Психиатрия“ за нуждите на Катедрата по психиатрия и медицинска психология на МУ-Пловдив и предлагам на уважаемите членове на Научното жури да подкрепят процедурата.

16.12.2021г.

Гр. Варна

Рецензент:

/проф. Иванка Бончева, д.пс./